



**LIETUVOS RESPUBLIKOS VIDAUS REIKALŲ MINISTERIJOS
MEDICINOS CENTRAS**

TVIRTINU
Direktorius

Marius Buitkus

2021 m. rugsėjo 30 d.

VEIKLOS SRIČIŲ VERTINIMO APRAŠYMAS NR. 7R-339

Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos Medicinos centro (toliau – Medicinos centras)
korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo vertinimas

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymu Nr. IX-904, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. spalio 8 d. nutarimu Nr. 1601 patvirtinta Korupcijos rizikos analizės atlikimo tvarka, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2020 m. lapkričio 6 d. įsakymu Nr. V-2521 patvirtinta Šakinės korupcijos prevencijos sveikatos priežiūros sistemoje 2020-2022 m. programa, Korupcijos prevencijos tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2019 m. vasario 4 d. įsakymu Nr. 1V-120 „Korupcijos prevencijos tvarkos aprašo patvirtinimo“ ir Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos direktoriaus 2011 m. gegužės 13 d. įsakymu Nr. 2-170 patvirtintomis Valstybės ar savivaldybės įstaigų veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, nustatymo rekomendacijomis, 2021 metų III ketvirčio laikotarpiu Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos Medicinos centre (toliau – Medicinos centras), atliko korupcijos pasireiškimo tikimybės vertinimą kompensuojamųjų vaistinių preparatų ir medicinos pagalbos priemonių (toliau - MPP) skyrimo srityje.

Korupcijos pasireiškimo tikimybės vertinimą atliko Medicinos centro korupcijos prevencijos komisijos, 2019 m. rugsėjo 19 d. sudarytos Medicinos centro direktoriaus įsakymu Nr. 4R-102, pirmininkė Tatjana Subočiuotė-Stuliova, vyriausioji slaugos administratorė Aldona Kaltanienė, l. e. p. direktoriaus pavaduotoja Emilija Valečienė.

1. KORUPCIJOS RIZIKOS ANALIZĖS APIMTIS IR METODAI

Tikslas:

Patikrinti ar kompensuojamieji vaistiniai preparatai ir MPP išrašomi vadovaujantis kompensuojamųjų vaistų išrašymo tvarka bei nustatyti veiklos sritį veikiančius išorinius, vidinius ar individualius rizikos veiksnius (sąlygas, įvykius ar aplinkybes), galinčius sudaryti prielaidas atsirasti korupcijai, ir prireikus parengti bei įgyvendinti prevencijos priemonės analizės ir vertinimo metu nustatytiems korupcijos rizikos veiksniams valdyti ar pašalinti.

Uždaviniai:

1. Nustatyti Medicinos centro teisinio reglamentavimo trūkumus.
2. Nustatyti teisės aktų įgyvendinimo Medicinos centro veikloje problemas.
3. Išanalizuoti praktinę procedūrų vykdymą Medicinos centre ir nustatyti galimus korupcijos rizikos veiksnius.
4. Pasiūlyti korupcijos riziką mažinančių priemonių.

Objektas:

Medicinos centre išrašomų kompensuojamųjų vaistinių preparatų ir MPP organizavimo tvarka.

Subjektas:

PASPS: vedėja ir šeimos gydytojai.

Duomenų rinkimo ir vertinimo metodai:

1. Teisės aktų ir dokumentų turinio analizė.
2. Interviu metodas (Medicinos centro gydytojams pateikti klausimai).
3. 11 atsitiktiniu būdu atrinktų asmens sveikatos istorijų F Nr. 025/a. vertinimas.

Atliekant korupcijos rizikos analizę vertinti dokumentai ir informacija:

1. Lietuvos Respublikos Medicinos praktikos įstatymas Nr. I-1555.
2. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2002 m. kovo 8 d. įsakymas Nr. 112 „Vaistų receptų rašymo ir vaistų išdavimo (pardavimo) gyventojams taisyklės“.
3. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2000 m. sausio 28 d. įsakymas Nr. 49 „Dėl Kompensuojamųjų vaistų sąrašų patvirtinimo“.
4. 2020-11-18 Asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimo ir šių paslaugų išlaidų apmokėjimo privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto lėšomis sutartis Nr. 3S-12783.
5. KVS P 45 „Ambulatorinės asmens sveikatos istorijos pildymo tvarka“.

2. MEDICINOS CENTRO IŠRAŠOMŲ KOMPENSUOJAMŲ VAISTINIŲ PREPARAŲ IR MPP VYKDYMO ANALIZĖ IR VERTINIMO APRAŠYMAS

ESAMOS SITUACIJOS ANALIZĖ IR PRIEŽASTYS, DIDINANČIOS KORUPCIJOS PASIREIŠKIMO RIZIKOS LYGĮ

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2002 m. kovo 8 d. įsakymas Nr. 112 „Vaistų receptų rašymo ir vaistų išdavimo (pardavimo) gyventojams taisyklės“ aiškiai reglamentuoja bendruosius recepto išrašymo reikalavimus kompensuojamiesiems vaistiniams preparatams ir kompensuojamosioms MPP. Įsakymas numato ir atsakomybes. Išrašyti receptus kompensuojamiesiems vaistiniams preparatams ar kompensuojamosioms MPP turi teisę tik sveikatos priežiūros specialistai, dirbantys asmens sveikatos priežiūros įstaigose (toliau – ASPĮ), pasirašiusiose su teritorine ligonių kasa (toliau – TLK) sutartį dėl asmens sveikatos priežiūros paslaugų išlaidų apmokėjimo Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto lėšomis. Sveikatos priežiūros specialisto teisės, pareigos ir atsakomybės reglamentuotos Lietuvos Respublikos Medicinos praktikos įstatymu Nr. I-1555. Antikorupciniu požiūriu ši sritis yra aktuali, nes veikla yra susijusi su leidimų, nuolaidų, lengvatų ir kitokių papildomų teisių suteikimu ar apribojimu, todėl sprendimų priėmimui nereikia kitų asmenų patvirtinimo.

2021 m. rugpjūčio 17 d. atliktas patikrinimas, Medicinos centro Pirminės asmens sveikatos priežiūros skyriuje (toliau – PASPS), siekiant įvertinti kompensuojamųjų vaistų skyrimo pagrįstumą ir išrašymo tvarką pagal galiojantį Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2002 m. kovo 8 d. įsakymą Nr. 112 patvirtintas „Vaistų receptų rašymo ir vaistų išdavimo (pardavimo) gyventojams taisyklės“ medicininiuose dokumentuose.

KOMPENSUOJAMŲJŲ VAISTINIŲ PREPARATŲ IR KOMPENSUOJAMŲJŲ MPP SUTARTIS SU TLK

Atliekant korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymą peržiūrėta Asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimo ir šių paslaugų išlaidų apmokėjimo privalomojo sveikatos draudimo

fondo biudžeto lėšomis 2020-11-18 sutartis Nr. 3S-12783. Atlikta Vilniaus teritorinės ligonių kasos sutarties analizė pagal šiuos punktus:

1. Neviršyti kalendoriniams metams TLK skiriamų asignavimų. *Asignavimai neviršyti, neatitikimų nenustatyta. Sutartinės sumos didesnės, nei suteikta paslaugų.*

2. Prieš išrašant kompensuojamuosius vaistus ir MPP patikrinti, ar asmuo yra apdraustas privalomuoju sveikatos draudimu. *Reikalavimų laikomasi.*

3. Išrašyti apdraustajam elektroninius receptus kompensuojamiesiems vaistams ir MPP tik teikiant jam asmens sveikatos priežiūros paslaugą. *Reikalavimų laikomasi.*

4. Užtikrinti, kad elektroninius receptus kompensuojamiesiems vaistams ir MPP išrašytų gydytojas, turintis teisę verstis medicinos praktika ir elektroninius receptus kompensuojamosioms MPP išrašytų slaugytojas, turintis teisę verstis slaugos praktika. *Reikalavimų laikomasi.*

5. Atlyginti PSDF biudžetui padarytą žalą, jei įstaigos darbuotojas (sveikatos priežiūros specialistas) neteisėtai ir (ar) nepagrįstai išrašo receptus kompensuojamiesiems vaistams ir MPP. PSDF biudžetui padaryta žala atitinka pinigų sumą, kurią TLK sumoka vaistinei, išdavusiai kompensuojamuosius vaistus ir (ar) MPP pagal įstaigos sveikatos priežiūros specialisto išrašytą receptą. *Reikalavimų laikomasi.*

Vaistų išrašymo ir skyrimo tvarka įstaigoje atitinka teisės aktų reikalavimus, Medicinos centro PASPS dirbantys gydytojai ir slaugytojai turi teisę skirti ir išrašyti kompensuojamuosius vaistinius preparatus ir MPP, tačiau Medicinos centro vidaus dokumentuose nėra atskiro punkto, numatančio šių vaistinių preparatų ir MPP skyrimo tvarką atsakingiems asmenims (gydytojams, slaugytojams), apibūdinti neteisėtų ir nepagrįstai paskirtų kompensuojamųjų vaistinių preparatų naudojimo tvarką ir MPP atsakomybes už jų padarytą žalą.

MEDICINOS CENTRO PASPS MEDICININĖS DOKUMENTACIJOS PILDYMAS IŠRAŠANT KOMPENSUOJAMUS VAISTUS IR MPP

2021 m. rugpjūčio 18 d. analizuojant asmens sveikatos istorijų F Nr. 025/a. pildymo tvarką siekiama įvertinti kompensuojamųjų vaistų skyrimo pagrįstumą medicininiuose dokumentuose. Patikrinimo metu 11 atsitiktine tvarka atrinktose asmens sveikatos (F Nr. 025/a) istorijose (toliau – AASI) patikrinti šeimos gydytojų padaryti įrašai pacientams, kuriems skiriamas gydymas kompensuojamaisiais vaistais ar MPP. Patikrinti 11 apylinkių šeimos gydytojų daryti įrašai.

Tyrimo metu konstatuota, kad 63% patikrintų AASI nustatyti kompensuojamųjų vaistų išrašymo trūkumai. Pagrindinis trūkumas: gydytojai, išrašydami pacientams kompensuojamųjų vaistų receptus tęstiniam gydymui, AASI įrašuose nepagrindžia vaisto skyrimo (neatitinka LR SAM 2002-03-08 įsakymo Nr. 112 „Dėl receptų rašymo ir vaistinių preparatų, medicinos priemonių (medicinos prietaisų) ir kompensuojamųjų medicinos pagalbos priemonių išdavimo (pardavimo) vaistinėse gyventojams ir popierinių receptų saugojimo, išdavus (pardavus) vaistinius preparatus, medicinos priemones (medicinos prietaisus ir kompensuojamąsias medicinos pagalbos priemones vaistinėje, taisyklių patvirtinimo“ II skyriaus „Bendrieji receptų rašymo reikalavimai“ reikalavimams ir KVS P 45 „Ambulatorinės asmens sveikatos istorijos pildymo tvarka“ 30.6. p. reikalavimams, kuriuose pažymėta, kad <Įrašuose gydytojas privalo>motyvuoti gydymo paskyrimą ir/ar pakeitimą, kompensuojamų, stipriai veikiančių vaistų skyrimą...>.

Vienu atveju nustatyta, kad gydytojas, pirmą kartą skirdamas nekompensuojamuosius vaistus, elektroniniame recepte vaistų išrašė 90 dienų (neatitinka LR SAM 2002-03-08 įsakymo Nr. 112 „Dėl receptų rašymo ir vaistinių preparatų, medicinos priemonių (medicinos prietaisų) ir kompensuojamųjų medicinos pagalbos priemonių išdavimo (pardavimo) vaistinėse gyventojams ir popierinių receptų saugojimo, išdavus (pardavus) vaistinius preparatus, medicinos priemones (medicinos prietaisus ir kompensuojamąsias medicinos pagalbos priemones vaistinėje, taisyklių patvirtinimo“ 22 punkto reikalavimams.

Tačiau pabrėžtina, kad visais tikrintais atvejais išrašant kompensuojamuosius vaistus, įrašoma vaistų dozės, kiekiai, vartojimo būdas.

Medicinos centro PASPS 2021 m. nebuvo užfiksuota korupcinio pobūdžio nusikalstamos veikos atvejų, taip pat nebuvo gauta pranešimų ar skundų dėl netinkamo kompensuojamųjų vaistinių preparatų ir medicinos pagalbos priemonių skyrimo. Išanalizavus šią veiklos sritį Medicinos centro PASPS nustatyta, kad skiriant ir išrašant kompensuojamuosius vaistus yra laikomasi ne visų jų skyrimo ir išdavimo tvarką reglamentuojančių teisės aktų, vidaus dokumentų sąlygų, todėl yra minimali korupcijos pasireiškimo tikimybė.

ATSIŽVELGIANT Į NUSTATYTUS TRŪKUMUS IR SIEKiant SKAIDRESNIO KOMPENSUOJAMŲJŲ VAISTINIŲ PREPARATŲ IR MPP IŠRAŠYMO, SIŪLOME:

1. Parengti arba papildyti esamą tvarkos aprašą ir reglamentuoti vaistinių preparatų ir MPP skyrimo tvarką atsakingiems asmenims (gydytojams, slaugytojams), apibūdinti neteisėtų ir

nepagrįstai paskirtų kompensuojamų vaistinių preparatų naudojimo tvarką ir MPP atsakomybes už jų padarytą žalą.

2. Medicinos centro PASPS gydytojų susirinkimo metu išanalizuoti patikrinimo metu nustatytus AASI pildymo trūkumus, akcentuojant kompensuojamųjų vaistų išrašymo pagrindimo atitikimą norminių dokumentų reikalavimams. Susirinkimo metu aptarti neatitikčių prevencines priemones, pabrėžiant gydytojų atsakomybę pildant medicininę dokumentaciją. Susirinkimo protokolą pateikti Korupcijos prevencijos tarnybai.

3. Sustiprinti AASI pildymo kokybės kontrolę: ne rečiau kaip kartą per ketvirtį atlikti AASI pildymo (apimant visas gydytojų apylinkes ir nustatant patikrinamų AASI skaičių kiekvienoje apylinkėje) kontrolę, kontrolės metu nustatytas neatitiktis aptarti PASPS gydytojų susirinkimų metu, kontrolės protokolus pateikti Vidaus audito tarnybai.

SIŪLYMAI DĖL KORUPCIJOS RIZIKOS VEIKSNIŲ NEIGIAMOS ĮTAKOS PANAIKINIMO AR SUMAŽINIMO

Priemonės	Įvykdymo laikas	Laukiami rezultatai	Vertinimo kriterijai
1. Parengti arba papildyti esamą tvarkos aprašą ir aiškiai reglamentuoti vaistinių preparatų ir MPP skyrimo tvarką atsakingiems asmenims (gydytojams, slaugytojams), apibūdinti neteisėtų ir nepagrįstai paskirtų kompensuojamų vaistinių preparatų	2021 m.	Medicinos centro darbuotojams bus aiškos atsakomybės išrašant neteisėtai ar nepagrįstai kompensuojamuosius vaistinius preparatus ir MPP.	Parengtas arba papildytas tvarkos aprašas.

naudojimo tvarką ir MPP atsakomybes už jų padarytą žalą.			
--	--	--	--